

הצעת פתרון- בחינת הבגרות באזרחות

הצעת הפתרון נכתבה על-ידי איתי גורדון ודורון קורקוס

מורים לאזרחות בבתי הספר של **קידום**

פרק ראשון

שאלה מספר 1

סעיף א'

ציין: תפקיד הממשלה המופיע בקטע הוא קביעת מדיניות וביצוע (סמכות שיורית)

הצג: הממשלה היא בעלת סמכות לקבוע מדיניות לפי קווי היסוד שלה ולהוציא את המדיניות לפועל.

הביצוע הוא בהתאם לתחום האחריות של כל אחד ממשרדי הממשלה.

הסבר: "...התקבלה בממשלה החלטה, ולפיה ייסגר שדה התעופה לטיסות פנים "שדה דב" הנמצא בתל

אביב...ההחלטה לסגור את "שדה דב" היא חלק מתכנית ממשלתית לבנות בעתיד שכונת מגורים גדולה

בשטח זה".

לפי הקטע ניתן לראות, כי הממשלה קבעה לסגור את שדה דב כחלק מתכנית עתידית לבניית

שכונת מגורים. כלומר, הממשלה קבעה תכנית פעולה בנוגע בתחומים שתחת סמכותה כגון: עתידו

של שדה תעופה והקמת שכונת מגורים. הממשלה מבקשת לקבוע תכנית וגם מפרטת כיצד תוציא

אותה לפועל. לכן, מדובר בקביעת מדיניות וביצוע.

סעיף ב'

ציין: סוג מנגנון הפיקוח הוא בלתי פורמאלי (דעת קהל).

הצג: גופים, ארגונים ואזרחים, אשר מנהלים תהליכי ביקורת ופיקוח על רשויות

השלטון מיוזמתם ולא במסגרת הסמכה חוקית. פעולתם נועדה ליצור לחץ על השלטון

ולגרום לשינוי מדיניות וצורות פעולה. האמצעים בהם עושים שימוש: תקשורת, הפגנות,

עצרות, שביתות, אומנות ועוד.

הסבר: "...עוררה את כעסם ואת התנגדותם של אזרחים רבים. לכן הם החליטו לפעול נגד מימוש

ההחלטה: הם נשאו שלטי מחאה מול שדה התעופה, הפיצו עצומות ברשת האינטרנט... פנו לכלי התקשורת וביקשו לפרסם את התכנית...."

לפי הקטע ניתן לראות כי החלטת הממשלה הכעיסה אזרחים רבים אשר נקטו פעולות שונות כדי לנסות ולשנות את ההחלטה כגון: מחאה, שימוש באינטרנט ופנייה לתקשורת. כלומר, האזרחים ביקשו להגביל את השלטון בפעולתו ע"י שימוש באמצעים שונים שאינם מנויים בחוק. לכן, מדובר באמצעי פיקוח בלתי פורמאליים.

שאלה מספר 2

סעיף א'

ציין: העיקרון המופיע בקטע הוא עיקרון שלטון החוק.

הצג: עקרון דמוקרטי, לפיו לחוק במדינה מעמד עליון כלל האזרחים ורשויות השלטון כפופים לחוק וחייבים לציית לו באופן שווה. על החוק להיחקק בהליך דמוקרטי ברשות מחוקקת נבחרת ע"י העם. ולשקף ערכים מוסכמים בחברה, תוכנו צריך להתאים לערכים דמוקרטיים ולא לפגוע בזכויות האדם, האזרח והמיעוט.

הסבר: "משרד התחבורה בברזיל קבע הנחיות חדשות לנהגי מוניות... בהנחיות נקבע שנהג מונית שיעבור על האיסור יועמד לדין וישלם קנס."

לפי הקטע ניתן לראות שבברזיל נקבעו הוראות בנוגע לדין בין נהגי מונית לבין נוסעים בנוגע לענייני כדורגל ונהג שיעבור על הוראה זו ייקנס. כלומר, ההוראות החדשות הן חלק מחוקי המדינה המחייבים ומי שמפר אותן צפוי להיענש. לפיכך, מדובר בעקרון שלטון החוק.

סעיף ב'

ציין: הזכות שנהגי המונית התבססו עליה היא חופש הביטוי.

הצג: זכות אדם טבעית לפיה, כל אדם זכאי להביע את עמדותיו, אמונותיו והשקפותיו באופן פומבי ובכל דרך שייבחר כגון: עיתונות, אינטרנט, סרטים, פיסול, מוסיקה ועוד. חובת השלטון היא לאפשר זכות זו ולא למנוע אותה בשל ביקורת. זכות זו מוגבלת כאשר חופש הביטוי פוגע באחר או מסכן את המדינה.

הסבר: "...הם יתקשו למלא את ההנחיה משום שכדורגל הוא תחום העניין המרכזי שלהם, וחשוב להם לדון בו ולהציג את עמדתם בתחום זה."

לפי הקטע ניתן לראות כי נהגי המונית התנגדו להוראות משרד התחבורה בשל העניין

הרב שיש להם בנושא כדורגל ורצונם לדון בו. כלומר, נהגי המונית חשים שההוראות החדשות מונעות מהם לבטא את דעתם והשקפתם בנושא הכדורגל. לפיכך, הזכות היא חופש הביטוי.

פרק שני

שאלה מספר 3

דוגמאות לאופי היהודי על פי ההכרזה:

1. בהכרזת העצמאות נאמר באופן מפורש שמדינת ישראל תהיה מדינה יהודית: "אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בא"י היא מדינת ישראל..".
2. מדינת ישראל תפתח את שעריה בפני כל יהודי המבקש לעלות ארצה: "מדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות".

שאלה מספר 4

דוגמאות להגבלות החלות על חברי כנסת:

- א. אסור לעבוד בשכר חוץ מהעבודה בכנסת
- ב. אסור להשתמש בתואר "חבר כנסת" בכל פעולה שלא קשורה לעבודתם כדי למנוע השגת כוח ויתרון על פני אזרח רגיל.

שאלה מספר 5

תפיסות דמוקרטיות:

התפיסה הליברלית הרפובליקנית – טוענת שכדי שהפרט יוכל לממש את טובתו, הוא צריך לעשות זאת ע"י במסגרת הקולקטיב, ועל ידי כך שהוא ישתף פעולה עם שאר האנשים במדינה. האופי של המרחב הציבורי במדינות בהם מתקיימת דמוקרטיה ליברלית רפובליקנית, יכול להיקבע ב-2 מובנים/דרכים:

א'. יש מדינות שרוצות ליצור זהות תרבותית משותפת לכלל האזרחים שחיים במדינה, ולכן במדינות האלו יהיה ניסיון להדגיש את המשותף לכלל האזרחים במרחב הציבורי על ידי כך שתהיה שפה אחת ומערכת סמלים אחת, שיהיו משותפים לכלל אזרחי המדינה [סוג הלאומיות במדינות שכאלה היא לאומיות מדינתית].

ב'. ויש מדינות שבהם מי שיקבע את המרחב הציבורי תהיה הקבוצה שמהווה את הרוב הדומיננטי במדינה [סוג הלאומיות במדינות שכאלה היא לאומיות אתנית תרבותית].

שאלה מספר 6

תפקידי הנשיא

1. תפקידי חובה פורמאליים - אלה הם תפקידים ייצוגיים סמליים. בתפקידים אלה הנשיא מאשרר החלטות שהתקבלו ברשויות השלטון האחרות (מאשרר, הכוונה היא נותן אישור להחלטות שבאופן מעשי כבר התקבלו, מעין "חותמת גומי"). למשל הוא חותם על חוקים שחוקקה הכנסת ועל אמנות בין-לאומיות שעליהן החליטה הכנסת. מבין תפקידים אלה ניתן לציין:
 - הנשיא חותם על כל חוק.
 - הנשיא חותם על אמנות עם מדינות שונות לאחר שאושרו על ידי הכנסת.
 - הנשיא נותן כתבי אמנה לנציגים דיפלומטיים של ישראל.
 - הנשיא מקבל כתבי אמנה של שגרירים ממדינות אחרות בישראל.
 - הנשיא פותח את הישיבה החגיגית הראשונה של הכנסת, לאחר הבחירות.
 - הנשיא ממנה שופטים ודיינים, את מבקר המדינה ואת נגיד בנק ישראל.
2. תפקידים ייצוגיים פורמאליים שאינם מוגדרים בחוק - הכוונה היא לתפקידים שלא הוגדרו בחוק, אך הם נוצרו כתוצאה ממסורת שיצרו הנשיאים השונים במהלך כהונתם. לדוגמא:
 - השתתפות באירועים כראש מדינה, למשל בערב יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל.
 - ייצוג המדינה בביקורים במדינות חוץ.
 - הענקת פרסים למתנדבים.
 - ביקורים באזורים שונים בארץ, אצל עדות ובני דתות שונות, ניחום אבלים במקרים של פיגועים או אסונות בקנה מידה לאומי.

שאלה מספר 7

עקרון הדמוקרטיה המתגוננת

גישה המקובלת על רוב מדינות אירופה. על-פי גישה זו:

- ❖ זכותו של משטר דמוקרטי להגן על עצמו מפני קבוצות המאיימות על קיומו.
- ❖ המדינה רשאית לחוקק חוקים שיגבילו את יכולתן של קבוצות אנטי דמוקרטיות – חוקים האוסרים הסתה גזענית וחוקים המגדירים פסילת מפלגה והוצאתה אל מחוץ לחוק.

אשכולות (שאלות 8-12)

שאלה מספר 8: אשכול העולם היהודי

השסע הדתי והסדר הסטאטוס קוו:

אחד מן הגורמים לשסע הדתי:

1. **שילוב חקיקה דתית במערכת החוקים של מדינת ישראל** - ישנם מי שהשקפת עולמם החילונית, מדינת ישראל צריכה להיות מדינה יהודית לאומית-תרבותית, השואבת מהמסורת היהודית, אולם בעיקרה צריכה להיות מדינה חילונית; ויש מי שעל פי השקפתו הדתית, מדינת ישראל צריכה להיות מדינה יהודית במשמעות דתית-לאומית או במובן של מדינת תורה. על רקע זה ישנה מחלוקת בנוגע לשילוב חקיקה דתית בחוקי המדינה.
הציבור החילוני רואה בחקיקה הדתית כפייה של אורח חיים דתי, פגיעה בזכות לחופש דת וחופש מדת. בין החוקים שנחקקו על רקע דת ניתן למצוא את "חוק בתי דין רבניים". חוק זה אינו מאפשר נישואין וגירושין אזרחיים, וכן אינו מאפשר לפסולי חיתון להינשא.
בין החוקים שנחקקו על רקע דת אפשר למצוא את **חוק בתי דין רבניים** הקובע שנישואין וגירושין ייעשו רק על פי ההלכה. חוק זה אינו מאפשר נישואין אזרחיים, וכן אינו מאפשר לפסולי חיתון להתחתן. וכן **חוק החמץ**, האוסר הצגת חמץ ומכירתו בפסח; **חוק החזיר**, האוסר גדול חזיר ביישובים שבהם יש רוב יהודי.
הסדר שהושג בשנת 1947 בין מפלגות הפועלים [החילונית] לבין המפלגות הדתיות והחרדיות על שמירת מעמד הדת היהודית במדינה ע"פ המתכונת שהייתה קיימת ביישוב היהודי בארץ בתקופת המנדט. הסדר זה מבוסס על כך שהקבוצות היהודיות מכירות בצורך למצוא דרך לחיות ביחד על אף חילוקי הדעות בנושא יחסי הדת ומדינה בישראל. מטרתו לקבוע "כללי משחק" שיבטיחו את היציבות הפוליטית והחברתית וישמרו על שלמות החברה והמדינה; הדרך להשיג מטרה זו היא ע"י הימנעות ככל האפשר מהכרעות חד-משמעיות כמו הכרעת רוב [החילונית] בחקיקה בנושאים השנויים במחלוקת והימנעות מקבלת הכרעה חד-משמעית בנוגע לאופי המדינה [דתי לחלוטין או חילוני לחלוטין]. ההסדר אינו מציע פתרון משום שאין פתרון שיהיה מקובל על שני הצדדים [דתיים וחילונים] בנושא דת ומדינה.

שאלה מספר 9: אשכול תקשורת ופוליטיקה בישראל

- העברת מידע ותיווך בין השלטון לאזרחים** – הפוליטיקאים ואנשי השלטון יכולים להציג באמצעי התקשורת את דעותיהם ומעשיהם, על מנת לשכנע את האזרחים במדינה לתמוך בהם. תגובות הציבור שמתקבלות באמצעי התקשורת, מלמדות את הפוליטיקאים ואנשי השלטון, מה עמדת הציבור בסוגיות אלו. אמצעי התקשורת מאפשרים לאזרחים במדינה לפרסם ביקורת על פעולות השלטון ולהציג חלופות אחרות.

העם, כלומר כלל האזרחים, הוא מקור כל סמכות חוקית בדמוקרטיה. במדינות דמוקרטיות, נבחר השלטון נבחרים על ידי ציבור האזרחים המורכב מקבוצות שונות. קבוצות אלה בוחנות את מדיניות הממשל מנקודות מבט שונות.

הציבור, הניזון בעיקר מכלי התקשורת, מביע את עמדתו באמצעים שונים דוגמת הפגנות, שביתות, עצרות, מכתבים למערכות העיתוניים, בלוגים והופעה בכלי התקשורת השונים. מטרת פעולות אלה היא להפעיל לחץ על השלטונות ולהביאם לשינוי מדיניותם.

שאלה מספר 10: אשכול בחירות ומפלגות

ממשלה קואליציונית רחבה היא ממשלה המורכבת משותפות של מפלגה אחת גדולה עם מספר רב יותר של מפלגות בינוניות וקטנות, ומתבססת על רוב גדול יותר [יחסית] בכנסת. כמו הממשלה בשנת 2012 שבה נחתם הסכם קואליציוני בין הליכוד ומפלגת קדימה, וכך נוצרה קואליציה של 93 ח"כ. ממשלה כזאת תורמת לחיזוק תחושת השותפות הלאומית - כי חלק ניכר מהמפלגות, למרות השוני ביניהן, מצליחות להגיע להסכמה לאומית רחבה בנושאים שעל סדר היום, כמו: בטחון המדינה (ביטוי לעקרון ההסכמיות)

שאלה מספר 11: אשכול רשויות מקומיות

הבחירות לרשויות המקומיות מושתתות על עקרונות זהים לאלה של הבחירות לכנסת. כלומר – הבחירות הן: כלליות, ישירות, שוות וחשאיות. בנוסף, הבחירות הללו הן יחסיות [לצורך קביעת מספר המנדטים שכל רשימת מועמדים עשויה לקבל במועצת הרשות המקומית]. והן אישיות רוביות [לצורך קביעת המועמד לכהונת ראש הרשות המקומית]. הבחירות מתקיימות מדי 5 שנים. כל תושבי הרשות המקומית רשאים להצביע עבור נציגיהם.

עד לשנת 1975, היו מצביעים לרשויות המקומיות בפתק אחד. התושבים היו בוחרים ברשימה שאותה רצו, ואחרי הבחירות הסיעות שנבחרו למועצת הרשות המקומית, היו מגיעות ביניהן להסכם קואליציוני והיו מחליטות מי יהיה ראש הרשות המקומית. בשנת 1975, קיבלה הכנסת חוק הקובע שבבחירות לרשויות המקומיות יבחרו התושבים בשני פתקי הצבעה: פתק אחד לראש הרשות ופתק שני למועצה. מועמד שקיבל לפחות 40% מהקולות הכשרים בבחירות, נבחר להיות ראש הרשות [במידה ואף מועמד לא קיבל 40% מהקולות יש לערוך בחירות חדשות לראש הרשות תוך 14 יום מיום הבחירות]. בדמוקרטיה העם/האזרחים, הם הריבון במדינה, והם מקור הסמכות השלטונית. העם/האזרחים בוחרים נציגים, כדי שהם ינהלו את ענייני המדינה בשמם ולמענם.

תושבי הרשות המקומית בוחרים את נציגיהם לניהול העיר. בכך הם מבטאים באופן ישיר את ריבונות העם.

שאלה מספר 12: אשכול מעורבות אזרחית ופיקוח על רשויות השלטון

נציב תלונות הציבור – גוף שמשמש ככתובת לכל אדם המבקש להתלונן על גופים הנתונים לביקורת המדינה. הנציב מטפל בכל הפניות של האזרחים הסבורים שהשלטון פגע בהם. הכנסת בישראל החליטה בשנת 1971 לאחד את משרת מבקר המדינה עם משרת נציב תלונות הציבור – מצב ייחודי בעולם הבטחת קיומה של הדמוקרטיה תלוי באופן משמעותי בתרבות הפוליטית הרווחת במדינה. מחויבותם של האזרחים וחוסר ההתפשרות בהכרת חשיבותו של השלטון הדמוקרטי הוא תנאי בסיסי לקיומו.

מעורבות פוליטית של האזרחים – הכוללת לקיחת חלק פעיל בבחירות, ממימוש זכות הבחירה ועד מעורבות פעילה במסגרת המפלגות המבקשות ייצוגיות בכנסת. בנוסף לכך, לקיחת חלק בארגונים התנדבותיים ובפעילות של מחאה אידיאולוגית במסגרת הפגנות, שביתות ומחאות במסגרת החוק.

במדינות בהן רמת המעורבות הפוליטית גבוהה מידת הביקורת אליה חשוף השלטון מצד העם מעודדת ומחייבת את מוסדות השלטון לפעול למען האזרחים. בפנייה לנציב תלונות הציבור, מפגין הציבור רמת מעורבות אזרחית גבוהה, ובכך הוא מחזק את התרבות הפוליטית הדמוקרטית.

פרק שלישי

שאלה מספר 13

הצג: הצעת חוק פרטית מוגשת על ידי חבר כנסת אחד או כמה חברי כנסת, לאישור נשיאות הכנסת (נשיאות הכנסת – יושב ראש הכנסת וסגניו). היו"ר בודק אם הצעת החוק אינה נוגדת את ערכי היסוד של המדינה ואם אין היא גזענית, אנטי-דמוקרטית או שוללת את קיומה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי. לאחר האישור, ההצעה מובאת לדיון מוקדם במליאת הכנסת. הדיון המוקדם בכנסת נקרא **שלב הקריאה הטרומית**. אם ההצעה מתקבלת ברוב קולות, מעבירים אותה לוועדת הכנסת שהנושא הוא בתחום עיסוקה

הסבר: שלב הקריאה הטרומית בא לידי בקטע בכך שהצעות חוק של אזרחים יופנו ראשית ליושב ראש הכנסת, כפי שקורה בפועל כיום בשלב הקריאה הטרומית. בלשון הקטע: "...הצעת חוק שמציע אזרח, כמו הצעת חוק שמציע חבר כנסת, תהיה חייבת לקבל קודם את אישור יושב ראש הכנסת, ולאחר מכן לקבל את אישור חברי הכנסת שיצביעו בעדה או נגדה. אם ההצעה תזכה ברוב קולות של חברי הכנסת שנכחו במליאה היא תעבור לטיפול של ועדת הכנסת שתדון בה...".

שאלה מספר 14

הצג: הכרה במגוון הדעות, ההשקפות, האינטרסים והקבוצות הקיימים בחברה. בזכות של כל קבוצה להתארגן ולפעול להשגת מטרותיה וזכויותיה ומתן ביטוי למגוון(רב גוניות) הקבוצות והדעות הקיימים בחברה.

הסבר: דעתו של כותב הטקסט על עקרון הפלורליזם שחשוב שעקרון זה יתממש באמצעות מגוון חברי הכנסת אשר משקפים את הדעות והרעיונות הקיימים בחברה הישראלית, כותב הטקסט מסתייג מעירוב ציבור האזרחים בתהליך קבלת ההחלטות באמצעות חקיקת חוקים, לפחות בנוגע לישראל: "...לדעתי, היוזמה לערב אזרחים בקבלת ההחלטות במדינה באמצעות חקיקת חוקים היא ניסיון מבורך במשטר דמוקרטי. אולם דרך זו לשיתוף האזרחים אינה מתאימה לישראל. בשיטת הממשל הנהוגה בישראל, 120 הנבחרים לכנסת משקפים ומייצגים את הדעות ואת הרעיונות הקיימים בחברה בישראל...".

שאלה מספר 15

הצג: הפרדה בין תפקידי השלטון: חקיקה, ביצוע ושיפוט, כדי למנוע ריכוז העוצמה בידי רשות אחת, דבר שיצור עריצות. ההפרדה אינה מוחלטת כי כל רשות מתערבת בענייני האחרות כדי לאזן, לרסן ולבקר אותן.

הסבר: בקטע ישנה התייחסות לעקרון הפרדת רשויות, גם כעקרון מרסן ומפקח על השלטון וגם בהקשר של עירוב סמכויות בין הרשויות: "...יוזמת החקיקה בישראל נתונה לא רק לחברי הכנסת, אלא גם לממשלה בהיותה קובעת תקנות. חשוב שהכנסת לא תעסוק רק בחקיקה אלא תפעל יותר בתפקידה כמבקרת הרשויות האחרות. כך תגביל הכנסת את כוח הרשות המבצעת ותגן על זכויות וחירויות הפרט ... , לדעתי, יש לשנות את המצב הנוכחי ולהדגיש את יכולת הפיקוח של הכנסת על חשבון העיסוק שלה בעיקר בחקיקה...". בקטע זה מדגיש הכותב את חשיבות הפרדת הרשויות בכך שהכנסת תפקח על הממשלה ובכך תגן על חירויות הפרט.

פרק רביעי

שאלה מספר 16

ציין: החוק שבני המשפחה מתבססים עליו הוא חוק השבות.

הצג: חוק לפיו כל יהודי רשאי לעלות למדינת ישראל, לקבל אשרת עלייה ולהשתקע בה. החוק חל על כל יהודי, ילדיו ונכדיו ומגדיר כי יהודי הוא כל מי שנולד לאם יהודיה, התגייר ואינו בן דת אחרת.

הסבר: ...בבקשתם לעלות לארץ הם טענו שהסבא שלהם היה יהודי והציגו אישורים ומסמכים המוכיחים זאת".

לפי הקטע בני משפחה שביקשו לעלות לישראל, עשו זאת ע"י טענה שסבא שלהם היה יהודי. כלומר, בני המשפחה התבססו על כך, שלפי חוק השבות ניתנת אשרת עלייה ליהודי וכן לילדיו ולנכדיו (גם אם הם עצמם אינם יהודים לפי ההלכה).

שאלה מספר 17

ציין: הזכות בה פגע בעל המסעדה היא הזכות לכבוד.

הצג: זכות אדם טבעית לפיה קיימת הכרה בכך שכל אדם הוא בן אנוש ולפיכך זכאי להימנע/שלא להיות חשוף ונתון ליחס משפיל, מזלזל ופוגעני מאחר או מגורמים במדינה. **הסבר:** "...הציע לאישה לשבת על ספסל ברחבה שמחוץ למסעדה. האישה טענה שהצעה זו פוגעת בה ומעליבה אותה".

לפי הקטע ניתן שאישה עיוורת נפגעה מהצעתו של בעל מסעדה שתשב מחוץ למסעדה. כלומר, האישה חשה עלבון ופגיעה מאחר שהצעת בעל המסעדה גרמה לה לחוש שהוא אינו רוצה שתשב יחד עם שאר הסועדים במסעדה. לכן, מדובר בזכות לכבוד.

שאלה מספר 18

ציין: הגישה החברתית-כלכלית שבאה לידי ביטוי בקטע היא הגישה הסוציאל-דמוקרטית.

הצג: גישה כלכלית-חברתית במדינה דמוקרטית, אשר מדגישה את השוויון החברתי-כלכלי וסולידאריות חברתית על פני החירות הכלכלית של הפרט. מעורבות המדינה בתחום הכלכלי היא גבוהה. מתערבת באמצעות רגולציה והענקת שירותים חברתיים נרחבים. צורות פעולה אופייניות: סבסוד שירותים, הענקת זכויות חברתיות, הגדלת קצבאות, הלאמה ותמיכה במיסוי גבוה.

הסבר: "...לפתוח חיסכון אישי לכל ילד בישראל...תעביר המדינה לחשבון החיסכון של כל ילד סכום קבוע...יאפשרו לכל צעיר לרכוש השכלה וידע, וכך יוכל להשתלב בחברה כמו כל צעיר אחר".

לפי הקטע ניתן לראות, שהמדינה החליטה לפתוח חיסכון לכל ילד ולהקצות סכום קבוע לכל ילד כדי שיוכל ללמוד ולעבוד כמו כל אדם בחברה. כלומר, המדינה מתערבת בתחום הכלכלי של האזרחים מתוך שאיפה ליצור שוויון בין האזרחים ביכולת רכישת ההשכלה ובנוסף מבקשת ליצור מצב של השתלבות של כלל האוכלוסייה וליצור סולידאריות בין כלל האזרחים. לכן, מדובר בגישה הסוציאל-דמוקרטית.

שאלה מספר 19

טענה: אני מתנגד לשידור מאולם בית המשפט.

נימוק מס' 1 – הזכות לפרטיות

הגדרה: זכות אדם טבעית כל אדם זכאי לחיות את חייו ללא חשיפה או פרסום פרטים אישיים או חדירה לגופו או לחפציו האישיים לא אישורו.

הסבר: באולם בית המשפט דנים לעתים רבות בנושאים רגישים ביותר ונחשפים פרטים אישיים של הגורמים המעורבים במשפט. אם יתקיימו שידורים מתוך הדיונים יחשפו פרטים אישיים בפני הציבור כולו. הדבר נכון בייחוד כאשר מדובר במקרים רגישים כגון: קטינים, פגיעות מיניות ועוד. יש לכבד את פרטיות הגורמים המעורבים במשפט, בייחוד כאשר מדובר בפרטים שאינם הכרחיים שהציבור יכיר.

נימוק מס' 2 – עקרון הסוביודיצה

הגדרה: סעיף בחוק האוסר לפרסם מידע שאינו עובדתי אודות הליך משפטי פלילי שמתנהל באופן שנועד להשפיע על החלטות השופטים. הדבר נועד לשמור על אי תלותה של הרשות השופטת.

הסבר: צילום דיונים מבית המשפט עשוי לחשוף פרטים מהותיים בנוגע להליך המשפטי ולגרום לכך שיובעו דעות או ביקורת על דברים שאמר השופט במהלך המשפט או האופן בו נוהל המשפט. במצב זה, עלול השופט להיות נתון להשפעה ולחצים שונים מקרב הציבור, אשר עשויים לגרום לפסיקה לא מקצועית מצדו אלא שתהיה מבוססת על יסודות אחרים.

שאלה מספר 20

טענה : אני מתנגד לכך יתקיימו יישובים או שכונות אשר יהיו מיועדים לאוכלוסייה מסוימת בלבד.

נימוק מס' 1 – עקרון הפלורליזם

הגדרה : עקרון דמוקרטי לפיו, במדינה הדמוקרטית צריכה להתקיים **הכרה בקיומם** של ריבוי דעות ובמגוון אורחות חיים, אינטרסים והשקפות של יחידים וקבוצות. כמו כן, צריכה להתקיים **הכרה בזכות לבטא** את דעותיהם ואת זהות הייחודית ולפעול לשם מימוש רצונותיהם והאינטרסים שלהם.

הסבר : מצב בו בשכונות שונות יגורו רק אנשים השייכים לקבוצה מסוימת יצור אחידות בין כל דיירי השכונה והיעדר מגוון. כמו כן, לא יתאפשר לאנשים מקבוצות אחרות להתקבל למגורים בשכונה.

נימוק מס' 2 - אפליה פסולה

הגדרה : מדיניות אשר פוגעת בשוויון. במסגרת זאת מוענק יחס שונה מתוך סיבה לא מוצדקת או שוני רלוונטי כגון : גזע, מין, מוצא, נטייה מינית, מראה חיצונית ועוד .

הסבר : מצב בו בשכונות יגורו רק אנשים מקבוצות מסוימות, עלול ליצור מקרים בהם לא יתקבלו למגורים בשכונה או ביישוב אנשים או קבוצות מסיבות שאינן מצדקות.